

14.2.2014

cor01

SPROSTOWANIE

do stanowiska Parlamentu Europejskiego przyjętego w pierwszym czytaniu dnia 11 grudnia 2013 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2014 w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu finansowego na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie
P7_TA-PROV(2013)0570
(COM(2011)0844 – C7-0496/2011 – 2011/0412(COD))

Zgodnie z art. 216 Regulaminu Parlamentu Europejskiego wprowadza się następujące sprostowanie do wspomnianego stanowiska:

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) nr .../2014

z dnia

ustanawiające instrument finansowy na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 209 i 212,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą³,

---

¹ Dz.U. C 11 z 15.1.2013, s. 81.

² Dz.U. C 391 z 18.12.2012, s. 110.

³ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 grudnia 2013 r.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niniejsze rozporządzenie stanowi jeden z instrumentów bezpośrednio wspierających polityki zewnętrzne Unii oraz zastępuje rozporządzenie (WE) nr 1889/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady¹. Ustanawia ono instrument finansowy na rzecz propagowania *i wspierania* demokracji i praw człowieka na świecie, umożliwiając udzielanie pomocy niezależnie od zgody rządów i organów publicznych odnośnych państw trzecich.
- (2) Art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) stanowi, że Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.
- (3) ***Zgodnie z art. 2 i art. 3 ust. 3 TUE oraz art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) równość kobiet i mężczyzn jest podstawową wartością i celem Unii, a Unia ma propagować równość płci i uwzględniać tę kwestię we wszystkich swoich działaniach.***

---

¹ Rozporządzenie (WE) nr 1889/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia instrumentu finansowego na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie (Dz.U. L 386 z 29.12.2006, s. 1).

- (4) Zgodnie z art. 21 TUE działania zewnętrzne Unii mają być oparte na tych samych zasadach, które leżą u podstaw jej utworzenia, a mianowicie demokracji, praworządności, powszechności i niepodzielności praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowania godności ludzkiej, zasadach równości i solidarności oraz poszanowania zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego.
- (5) *W ramach zasad i celów działań zewnętrznych Unii propagowanie praw człowieka, demokracji, praworządności i dobrych rządów, a także trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, stanowią dwa podstawowe filary polityki rozwojowej Unii. Zobowiązanie do poszanowania, propagowania oraz ochrony praw człowieka i zasad demokracji jest zasadniczym elementem stosunków umownych Unii z państwami trzecimi.*
- (6) *We wspólnym komunikacie Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2011, zatytułowanym „Prawa człowieka i demokracja w centrum działań zewnętrznych UE – Dążenie do bardziej skutecznego podejścia”, zaproponowane zostały szczególne środki w celu zwiększenia skuteczności i spójności unijnego podejścia do praw człowieka i demokracji.*

- (7) Instrument ustanowiony niniejszym rozporządzeniem ma przyczynić się do osiągnięcia celów działań zewnętrznych Unii, w tym **celów jej** polityki rozwojowej, **w szczególności celów określonych we wspólnym oświadczeniu Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w ramach Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji w sprawie polityki rozwojowej Unii Europejskiej, zatytułowanym „Konsensus Europejski”, oraz w komunikacie Komisji z dnia 13 października 2011 r., zatytułowanym „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian”, oraz politykach Unii dotyczących praw człowieka, w tym celów przedstawionych w ramach strategicznych i planie działania UE dotyczących praw człowieka i demokracji, przyjętych przez Radę w dniu 25 czerwca 2012 r.**
- (8) **Zgodnie z ramami strategicznymi i planem działania UE dotyczącymi praw człowieka i demokracji, w celu włączenia zasad dotyczących praw człowieka w proces wykonywania niniejszego rozporządzenia Unia powinna stosować podejście oparte na poszanowaniu praw obejmujących wszystkie prawa człowieka, zarówno obywatelskie, jak i polityczne, gospodarcze, społeczne lub kulturalne.**
- (9) Wkład Unii w działania na rzecz demokracji i praworządności oraz **propagowania i ochrony** praw człowieka i podstawowych wolności oparty jest na zapisach Powszechnej deklaracji praw człowieka, Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, a także innych **instrumentach** na rzecz praw człowieka przyjętych w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), a także na odpowiednich regionalnych instrumentach dotyczących praw człowieka.

- (10) Równość płci, prawa kobiet, **w tym wzmocnienie pozycji kobiet, oraz niedyskryminacja** są podstawowymi prawami człowieka i **mają zasadnicze znaczenie dla** zapewnienia sprawiedliwości społecznej, a także dla **zwalczania nierówności**. **Ich** propagowanie powinno być **przekrojowym priorytetem** niniejszego rozporządzenia.
- (11) Demokracja i prawa człowieka są ze sobą nierozzerwalnie związane i **wzajemnie się umacniają**, jak przypomniano w konkluzjach Rady z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie wspierania demokracji w stosunkach zewnętrznych UE. Podstawowe wolności, takie jak wolność **myśli, sumienia i religii lub przekonań**, wolność słowa, **zrzeszania się** i zgromadzeń, to podstawy pluralizmu politycznego, **procesu** demokratycznego i **otwartego społeczeństwa**, natomiast kontrola demokratyczna, **odpowiedzialność we własnym państwie** oraz rozdział władzy to warunki konieczne dla zachowania niezależności sądów i praworządności, które z kolei są niezbędne dla skutecznej ochrony praw człowieka.

- (12) Tworzenie i utrzymanie kultury praw człowieka oraz **wspieranie kształtowania się niezależnego społeczeństwa obywatelskiego, w tym poprzez zwiększanie roli tego społeczeństwa w odnośnych państwach, oraz** zapewnienie demokracji dla **wszystkich** – zadanie szczególnie pilne i trudne we wschodzących demokracjach – to nieustanne wyzwanie, za które odpowiadają przede wszystkim ludzie z danego państwa, lecz które nie zmniejsza zobowiązania społeczności międzynarodowej. Wymaga to szeregu instytucji, w **tym** demokratycznych parlamentów krajowych oraz **zgrupowań wyłonionych w lokalnych wyborach**, które zapewniają uczestnictwo, reprezentatywność, zdolność do podejmowania zadań i odpowiedzialność. **W tym kontekście szczególną uwagę należy zwrócić na państwa będące w okresie transformacji, jak również na państwa znajdujące się w niestabilnej sytuacji lub w sytuacji pokonfliktowej. Należy uwzględnić doświadczenia i wiedzę zdobyte podczas przechodzenia do demokracji w ramach unijnych polityk rozszerzenia i sąsiedztwa.**
- (13) Aby skutecznie, przejrzysto, terminowo i elastycznie rozwiązywać te kwestie po wygaśnięciu rozporządzenia (WE) nr 1889/2006, konieczne są w dalszym ciągu konkretne zasoby finansowe oraz oddzielny instrument finansowy, który nadal będzie mógł funkcjonować w niezależny sposób.

- (14) Unijna pomoc w ramach niniejszego rozporządzenia **powinna być zaprojektowana w taki sposób, aby stanowić** uzupełnienie różnych innych narzędzi służących realizacji unijnych polityk dotyczących demokracji i praw człowieka. Zakres **tych narzędzi** sięga od dialogu politycznego i działań dyplomatycznych po różne instrumenty współpracy finansowej i technicznej, które obejmują zarówno programy geograficzne, jak i tematyczne. Unijna pomoc powinna również uzupełniać działania związane ściślej z sytuacjami kryzysowymi podejmowane w ramach Instrumentu na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2014^{1*}, **w tym pilne działania niezbędne na pierwszych etapach procesu transformacji.**

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2014 ustanawiające Instrument na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (Dz.U. L ...).

* Dz.U.: proszę wstawić numer rozporządzenia w PE-CONS 110/13 i uzupełnić powyższy przypis.

- (15) W ramach niniejszego rozporządzenia Unia ma zapewniać pomoc w rozwiązywaniu globalnych, regionalnych, krajowych i lokalnych problemów w zakresie przestrzegania praw człowieka i demokratyzacji, w ramach partnerstwa ze społeczeństwem obywatelskim. W tym zakresie społeczeństwo obywatelskie należy rozumieć jako rozciągające się na wszystkie rodzaje **działań** społecznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub grupy, które są niezależne od państwa i działają na rzecz propagowania praw człowieka i demokracji, w **tym obrońców praw człowieka, zdefiniowanych w Deklaracji ONZ o przynależnych jednostkom, grupom i podmiotom społecznym prawie i obowiązku propagowania i ochrony powszechnie uznanych praw człowieka oraz podstawowych wolności („deklaracja o obrońcach praw człowieka”)**. Przy wykonywaniu niniejszego rozporządzenia należy odpowiednio uwzględnić lokalne strategie krajowe Unii w zakresie praw człowieka.

- (16) Ponadto, podczas gdy cele z zakresu demokracji i praw człowieka muszą być w coraz większym stopniu uwzględniane we wszystkich instrumentach na rzecz finansowania działań zewnętrznych, pomoc Unii w ramach niniejszego rozporządzenia – ze względu na swój globalny charakter i niezależność działania od zgody rządów i organów publicznych odnośnych państw trzecich – powinna mieć szczególny charakter uzupełniający i dodatkowy. Ten charakter powinien umożliwić współpracę i *partnerstwo* ze społeczeństwem obywatelskim w odniesieniu do wrażliwych zagadnień związanych z prawami człowieka i demokracją, w tym *kwestii korzystania przez migrantów z praw człowieka oraz praw osób ubiegających się o azyl oraz osób wewnątrznie przesiedlonych*, zapewniając elastyczność i *wymaganą zdolność* do reagowania na zmianę okoliczności, *potrzeby beneficjentów lub okresy kryzysowe*. *Niniejsze rozporządzenie powinno* również umożliwić Unii wyrażanie i wspieranie określonych celów i środków na poziomie międzynarodowym, niepowiązanych geograficznie ani niewywołanych przez kryzysy, które to cele i działania wymagają podejścia transnarodowego lub obejmują działania zarówno w Unii, jak i w szeregu państw trzecich. Niniejsze rozporządzenie powinno zapewnić ponadto niezbędne ramy dla działań, takich jak wspieranie niezależnych misji obserwacji wyborów prowadzonych przez Unię Europejską (EU EOM), które wymagają spójności polityki, jednolitego systemu zarządzania i wspólnych standardów operacyjnych.
- (17) *Rozwijanie i umacnianie demokracji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem może ewentualnie obejmować udzielanie strategicznego wsparcia dla demokratycznych parlamentów krajowych oraz zgromadzeń konstytucyjnych, w szczególności w celu zwiększenia ich zdolności w zakresie wspierania i pogłębiania procesów demokratycznych reform.*

- (18) Unia powinna zwracać szczególną uwagę na państwa i sytuacje wyjątkowe, w których prawa człowieka i podstawowe wolności są najbardziej zagrożone i w których brak poszanowania tych praw i wolności jest szczególnie wyraźny i systematyczny. W takich przypadkach priorytetem politycznym powinno być propagowanie poszanowania odpowiednich postanowień prawa międzynarodowego, zapewnienie lokalnemu społeczeństwu obywatelskiemu konkretnego wsparcia i możliwości działania oraz wniesienie wkładu w jego pracę prowadzoną w bardzo trudnych warunkach. W takich państwach lub sytuacjach oraz w celu zaspokojenia pilnych potrzeb w zakresie ochrony obrońców praw człowieka i ***działaczy demokratycznych, Unia powinna*** być w stanie reagować w sposób elastyczny i szybki ***poprzez zastosowanie szybszych i bardziej elastycznych procedur administracyjnych oraz za pomocą różnych mechanizmów finansowania***. Powinno tak być zwłaszcza w przypadku, gdy wybór warunków proceduralnych mógłby bezpośrednio wpłynąć na skuteczność działań lub mógłby narazić beneficjentów na ryzyko poważnego zastraszenia, odwetu lub inne rodzaje ryzyka.
- (19) W sytuacjach konfliktowych Unia powinna propagować wypełnianie przez wszystkie strony konfliktu ich zobowiązań prawnych wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego, zgodnie z odpowiednimi wytycznymi UE. ***Ponadto w państwach w okresie transformacji pomoc unijna w ramach niniejszego rozporządzenia powinna wspierać tworzenie odpowiedniego środowiska umożliwiającego pojawianie się nowych podmiotów politycznych działających na rzecz demokratycznego pluralistycznego wielopartyjnego systemu. Niniejsze rozporządzenie powinno również zmierzać do wspierania struktur demokratycznych, podziału władzy i odpowiedzialnych organów publicznych.***

- (20) EU EOM w znaczącym stopniu przyczyniają się do powodzenia procesów demokratycznych w państwach trzecich. Jednak propagowanie i *wspieranie* demokracji wykracza daleko poza sam proces wyborczy *i w związku z czym należy uwzględnić wszystkie etapy cyklu wyborczego*. Wydatki na EU EOM nie powinny zatem pochłaniać sum nieproporcjonalnie wysokich w stosunku do całości środków finansowych dostępnych w ramach niniejszego rozporządzenia.
- (21) *Należy podkreślić jak ważne jest utworzenie stanowiska Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw człowieka (SPUE). SPUE powinien przyczyniać się do jedności, spójności i skuteczności unijnych działań i polityki w zakresie praw człowieka oraz powinien pomóc w zapewnieniu spójnego stosowania wszystkich unijnych instrumentów i działań podejmowanych przez państwa członkowskie, aby osiągnąć cele polityki Unii.*
- (22) *Unia powinna dążyć do najbardziej skutecznego wykorzystania dostępnych zasobów w celu optymalizacji wpływu prowadzonych przez nią działań zewnętrznych. Powinno się to osiągnąć dzięki spójności i komplementarności unijnych instrumentów na rzecz działań zewnętrznych oraz stworzeniu synergii między niniejszym rozporządzeniem, pozostałymi unijnymi instrumentami na rzecz finansowania działań zewnętrznych oraz innymi politykami Unii. Powinno to również pociągać za sobą wzajemne wzmocnianie programów opracowywanych w ramach instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych.*

- (23) *Unia i państwa członkowskie mają dołożyć starań w celu regularnej wymiany informacji i wzajemnych konsultacji na wczesnym etapie procesu programowania w celu propagowania komplementarności swoich odpowiednich działań. Unia powinna konsultować się także z innymi darczyńcami i odpowiednimi podmiotami.*
- (24) *Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) powinny, w stosownych przypadkach, przeprowadzać regularne wymiany poglądów i informacji z Parlamentem Europejskim. Ponadto Parlament Europejski i Rada powinny uzyskać dostęp do dokumentów, aby móc w świadomy sposób wykonywać swoje uprawnienia kontrolne na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹. Środki podejmowane w ramach niniejszego rozporządzenia powinny należycie uwzględniać poglądy Parlamentu Europejskiego i Rady.*
- (25) *Unia powinna, w tym w stosownych przypadkach za pośrednictwem swoich delegatur, dokładać starań w celu regularnej wymiany informacji ze społeczeństwem obywatelskim i konsultacji z nim na wszystkich szczeblach, w tym w państwach trzecich, na jak najwcześniejszym etapie procesu programowania, aby ułatwić mu wnoszenie stosownego wkładu i zapewnić istotną rolę w tym procesie.*

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (26) *W celu dostosowania zakresu niniejszego rozporządzenia do szybko zmieniających się warunków w państwach trzecich, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do priorytetów określonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.*
- (27) Uprawnienia wykonawcze związane z programowaniem i finansowaniem działań objętych wsparciem na mocy niniejszego rozporządzenia powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011. Biorąc pod uwagę charakter tych aktów wykonawczych, w szczególności ich aspekt kształtowania polityki oraz ich skutki finansowe, do ich przyjęcia należy co do zasady stosować procedurę sprawdzającą, z wyjątkiem przypadków technicznych środków wykonawczych o niewielkiej skali finansowej.

- (28) Wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych są określone w rozporządzeniu (UE) nr .../2014 Parlamentu Europejskiego i Rady^{1*}.
- (29) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na cały okres jego stosowania, która ma stanowić główną kwotę odniesienia, w rozumieniu pkt 17 porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami², dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas corocznej procedury budżetowej.
- (30) Organizacja i zasady funkcjonowania ESDZ są ustanowione w decyzji Rady 2010/427/UE³.

---

¹ Rozporządzenie (UE) nr .../2014 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia ... ustanawiające wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych (Dz.U....)

* Dz.U.: proszę wstawić numer rozporządzenia z dokumentu PE-CONS 130/13 oraz uzupełnić przypis.

² Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

³ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

- (31) *Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie propagowanie demokracji i praw człowieka na świecie, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na ich rozmiary i skutki możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodne z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.*
- (32) *Należy zapewnić sprawne i nieprzerwane przejście między rozporządzeniem (WE) nr 1889/2006 i niniejszym rozporządzeniem oraz dostosować okres stosowania niniejszego rozporządzenia do okresu stosowania rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013¹. Niniejsze rozporządzenie powinno być zatem stosowane od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.,*

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

---

¹ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (Dz.U. L 347 z 20.11.2013, s. 884).

Artykuł 1
Przedmiot i cele

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR) na okres 2014-2020, w ramach którego Unia zapewnia wsparcie na rzecz rozwijania i umacniania demokracji i praworządności, a także poszanowania wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności.

Wsparcie to zmierza w szczególności do:

- a) wspierania, **rozwijania** i utrwalania **demokracji** w państwach trzecich poprzez umacnianie demokracji uczestniczącej i przedstawicielskiej, wzmacnianie ogólnego cyklu demokratycznego, w **szczególności poprzez wzmacnianie aktywnej roli, jaką odgrywa w tym cyklu społeczeństwo obywatelskie, oraz umacnianie praworządności**, a także poprawę wiarygodności procesów wyborczych, w szczególności poprzez EU EOM;
- b) zwiększenia poszanowania i przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności ogłoszonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka ONZ oraz innych międzynarodowych i regionalnych instrumentach z zakresu praw człowieka, a także wzmacniania ich ochrony, propagowania, **wprowadzania w życie** i monitorowania, głównie poprzez wspieranie odpowiednich organizacji społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka oraz ofiar prześladowań i nadużyć.

Artykuł 2

Zakres

1. Pomoc Unii skupia się na następujących obszarach:
  - a) wspieranie i umacnianie demokracji uczestniczącej i przedstawicielskiej, **zgodnie z ogólnym cyklem demokratycznym**, w tym demokracji parlamentarnej, oraz procesów demokratyzacji, w szczególności poprzez organizacje społeczeństwa obywatelskiego **na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym**, między innymi poprzez:
    - (i) wspieranie wolności zrzeszania się i zgromadzeń, swobodnego przepływu osób, wolności słowa i poglądów, w tym form wyrazu **politycznego**, artystycznego i kulturowego, **swobodnego dostępu do informacji**, wolnej prasy oraz niezależnych i pluralistycznych środków masowego przekazu, zarówno tradycyjnych, jak i opartych na technologiach informatycznych i komunikacyjnych, swobody dostępu do internetu oraz środków mających na celu usuwanie przeszkód administracyjnych utrudniających korzystanie z tych wolności, łącznie ze zwalczaniem cenzury, **w szczególności poprzez przyjmowanie i wdrażanie odpowiednich przepisów**;

- (ii) wzmocnienie praworządności, wspieranie niezależności wymiaru sprawiedliwości i *parlamentu, wspieranie* i ocenę reform prawnych i instytucjonalnych *oraz ich wdrażanie*, a także zwiększanie dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz *wspieranie krajowych instytucji zajmujących się prawami człowieka*;
- (iii) wspieranie i umacnianie pozycji Międzynarodowego Trybunału Karnego, międzynarodowych trybunałów karnych powoływanych *ad hoc*, wymiaru sprawiedliwości w okresach przejściowych oraz mechanizmów prawdy i pojednania;
- (iv) wspieranie *przejścia do demokracji i* reform prowadzących do skutecznej i przejrzystej odpowiedzialności demokratycznej i demokratycznego nadzoru we własnym państwie, łącznie z nadzorem nad sektorem bezpieczeństwa i sprawiedliwości, oraz *wzmocnienia* działań antykorupcyjnych;
- (v) wspieranie pluralizmu politycznego i demokratycznej reprezentacji politycznej, zachęcanie *kobiet i mężczyzn*, a w szczególności członków grup marginalizowanych i *grup szczególnie wrażliwych, zarówno w charakterze wyborców, jak i kandydatów*, do uczestnictwa politycznego w demokratycznym procesie reform na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym;

- (vi) *wzmacnianie demokracji lokalnej poprzez zapewnienie lepszej współpracy między organizacjami społeczeństwa obywatelskiego a władzami lokalnymi i w ten sposób zwiększenie reprezentacji politycznej na poziomie jak najbliższym obywateli;*
- (vii) *wspieranie równego uczestnictwa kobiet i mężczyzn w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym oraz wspieranie równości płci, udziału kobiet w procesach decyzyjnych oraz reprezentacji kobiet w polityce, w szczególności w procesach przemian politycznych, demokratyzacji i budowie państwowości;*
- (viii) *wspieranie równego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym, w tym środków służących ułatwieniu korzystania z powiązanych wolności, oraz wspierania równości szans, niedyskryminacji i reprezentacji politycznej;*
- (ix) *wspieranie środków umożliwiających pokojowe pogodzenie interesów grup społecznych, łącznie ze wsparciem na rzecz środków budowy zaufania w odniesieniu do praw człowieka i demokratyzacji;*

- b) wspieranie i ochrona praw człowieka i podstawowych wolności ogłoszonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka ONZ oraz innych międzynarodowych i regionalnych instrumentach w dziedzinie praw obywatelskich, politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturalnych, głównie poprzez organizacje społeczeństwa obywatelskiego, między innymi w zakresie:
- (i) zniesienia *kary śmierci* i *ustanawiania moratoriów z myślą o jej zniesieniu, a także - w przypadku gdy kara śmierci nadal istnieje - działanie na rzecz jej zniesienia oraz przestrzegania minimalnych standardów międzynarodowych;*
  - (ii) zapobiegania torturom i złemu traktowaniu oraz innemu okrutnemu, niehumanicznemu oraz poniżającemu traktowaniu lub karaniu *oraz wymuszonym zaginięciom*, a także w zakresie rehabilitacji ofiar tortur;
  - (iii) wspierania i ochrony obrońców praw człowieka oraz udzielania im pomocy, w *tym reagowania na ich pilne potrzeby związane z ochroną, zgodnie z art. 1 Deklaracji ONZ o obrońcach praw człowieka; cele te - w tym zapewnienie pomocy długoterminowej i dostępu do schronisk - mogłyby być realizowane w ramach mechanizmu na rzecz ochrony obrońców praw człowieka;*

- (iv) walki z rasizmem i ksenofobią, a także dyskryminacją na jakimkolwiek tle, w tym ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, ***kastę***, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub światopogląd, opinie polityczne lub jakiekolwiek inne opinie, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną ***i tożsamość płciową***;
- (v) wolności myśli, sumienia i religii lub wyznania, w tym za pomocą środków mających na celu wyeliminowanie wszystkich form nienawiści, nietolerancji i dyskryminacji ze względu na religię lub światopogląd, oraz poprzez promowanie tolerancji i szacunku dla różnorodności religijnej i kulturowej ***wewnątrz społeczeństw i między nimi***;
- (vi) praw ludów tubylczych ***ogłoszonych w przyjętej przez ONZ Deklaracji praw ludów tubylczych, między innymi poprzez podkreślenie, jak ważne jest, aby przedstawiciele tych ludów uczestniczyli w opracowywaniu projektów, które ich dotyczą, oraz zapewnianie wsparcia w celu ułatwienia współpracy ludów tubylczych w ramach międzynarodowych mechanizmów i uczestnictwa w tych mechanizmach***;

- (vii) *praw osób należących do mniejszości narodowych lub etnicznych, religijnych i językowych ogłoszonych w przyjętej przez ONZ Deklaracji praw osób należących do mniejszości narodowych lub etnicznych, religijnych i językowych;*
- (viii) *praw lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych i interseksualnych (LGBTI), w tym środków mających na celu depenalizację homoseksualizmu, zwalczanie przemocy i prześladowań na tle homofobii i transfobii oraz promowanie wolności zrzeszania się, zgromadzeń i słowa dla osób LGBTI;*
- (ix) *praw kobiet określonych w Konwencji ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz w jej protokołach fakultatywnych, łącznie ze środkami przeciwdziałania **wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt, w szczególności** zjawisku okaleczania narządów płciowych kobiet, przymusowym i **aranżowanym** małżeństwom, zbrodniom „honorowym”, przemocy **domowej i seksualnej** oraz handlowi **kobietami i dziewczętami;***

- (x) praw dziecka określonych w Konwencji o prawach dziecka oraz w jej protokołach fakultatywnych, w tym zwalczania pracy dzieci, handlu dziećmi i dziecięcej prostytucji, rekrutacji i wykorzystywania dzieci jako żołnierzy **oraz ochrony przed dyskryminacją ze względu na rasę, kolor skóry, płeć, język, religię lub światopogląd, opinie polityczne lub inne, narodowość, pochodzenie etniczne lub społeczne, majątek, niepełnosprawność, urodzenie lub inny status;**
- (xi) praw osób niepełnosprawnych **określonych w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;**
- (xii) praw gospodarczych, **społecznych i kulturalnych, w tym prawa do odpowiedniego poziomu życia i** podstawowych norm pracy;
- (xiii) społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, **w szczególności poprzez wdrożenie wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, oraz wolności prowadzenia działalności gospodarczej określonej w art. 16 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;**
- (xiv) edukacji, szkolenia i monitorowania w dziedzinie praw człowieka i demokracji;

- (xv) wspierania lokalnych, regionalnych, krajowych lub międzynarodowych organizacji społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanych w ochronę, wspieranie lub obronę praw człowieka i *podstawowych wolności*;
  - (xvi) *wspierania poprawy warunków i przestrzegania standardów w więzieniach, z poszanowaniem godności ludzkiej i praw podstawowych*;
- c) wzmocnianie międzynarodowych ram prawnych dotyczących ochrony praw człowieka, sprawiedliwości, *równości płci*, praworządności i demokracji oraz promowanie międzynarodowego prawa humanitarnego, w szczególności poprzez:
- (i) zapewnienie wsparcia dla międzynarodowych i regionalnych instrumentów oraz *podmiotów* w dziedzinie praw człowieka, sprawiedliwości, praworządności i demokracji;
  - (ii) rozwój współpracy społeczeństwa obywatelskiego z międzynarodowymi i regionalnymi organizacjami międzyrządowymi oraz wspieranie działań społeczeństwa obywatelskiego, w *tym budowania zdolności organizacji pozarządowych*, mających na celu promowanie i monitorowanie wdrażania międzynarodowych i regionalnych instrumentów dotyczących praw człowieka, sprawiedliwości, praworządności i demokracji;
  - (iii) szkolenia w zakresie międzynarodowego prawa humanitarnego, rozpowszechnianie *informacji na ten temat* oraz wsparcie egzekwowania tego prawa;

d) budowa zaufania do demokratycznych procesów i *instytucji* wyborczych oraz zwiększanie ich wiarygodności i przejrzystości, *na wszystkich etapach* cyklu wyborczego, w szczególności:

(i) poprzez rozwój EU EOM oraz *innych środków monitorowania procesów wyborczych*;

■

(ii) poprzez wkład w rozwój zdolności obserwacji wyborów przez *krajowe* organizacje społeczeństwa obywatelskiego na poziomie regionalnym i lokalnym oraz wspieranie ich inicjatyw mających na celu zwiększenie uczestnictwa w wyborach i ich monitorowanie;

(iii) poprzez środki wspierające służące konsekwentnemu włączaniu procesów wyborczych do cyklu wyborczego, *upowszechnianie informacji* i realizację zaleceń *EU EOM*, w szczególności *poprzez współdziałanie z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, a także we współpracy z odpowiednimi organami publicznymi, w tym parlamentami i rządami, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem*;

(iv) poprzez promowanie pokojowych wyników wyborów, ograniczenie przemocy podczas wyborów oraz akceptowanie wiarygodnych wyników wyborów przez wszystkie grupy społeczne.

2. *Zasady* dotyczące niedyskryminacji *na jakimkolwiek tle, uwzględniania aspektu płci, uczestnictwa, wzmocnienia pozycji*, odpowiedzialności, *otwartości i przejrzystości* uwzględnia się w stosownych przypadkach w ramach wszystkich środków, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu.
3. Środki, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, są wdrażane na terytorium państw trzecich lub są bezpośrednio związane z sytuacjami wynikłymi w państwach trzecich lub z działaniami realizowanymi na poziomie globalnym lub regionalnym.
4. Środki, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, uwzględniają szczególne cechy sytuacji kryzysowych lub wyjątkowych oraz państw lub sytuacji, w których występują poważne braki w zakresie praw podstawowych, w których bezpieczeństwo ludzkie jest najbardziej zagrożone lub w których organizacje praw człowieka i obrońcy praw człowieka działają w najtrudniejszych warunkach.

Artykuł 3

Koordinacja, spójność i komplementarność pomocy Unii

1. *Pomoc udzielana przez Unię w ramach niniejszego rozporządzenia musi być spójna z ogólnymi ramami działań zewnętrznych Unii i mieć charakter uzupełniający wobec pomocy zapewnianej w ramach innych instrumentów lub umów dotyczących pomocy zewnętrznej.*
2. *Aby zwiększyć skuteczność, spójność i konsekwencję w działaniach zewnętrznych Unii, Unia oraz państwa członkowskie dokładają starań w celu regularnej wymiany informacji i wzajemnych konsultacji na wczesnym etapie procesu programowania w celu propagowania komplementarności i spójności swoich odpowiednich działań, zarówno na poziomie podejmowania decyzji, jak i w terenie. Takie konsultacje mogą prowadzić do wspólnego programowania i wspólnych działań Unii i państw członkowskich. Unia konsultuje się także z innymi darczyńcami i podmiotami.*
3. *Komisja i ESDZ, w stosownych przypadkach, przeprowadzają z Parlamentem Europejskim regularne wymiany poglądów i informacji.*
4. *Unia dokłada starań w celu regularnej wymiany informacji ze społeczeństwem obywatelskim i konsultacji z nim, na wszystkich szczeblach, w tym w państwach trzecich. W szczególności, w miarę możliwości i zgodnie ze stosownymi procedurami Unia zapewnia wytyczne techniczne i wsparcie w odniesieniu do procedury występowania o pomoc.*

Artykuł 4

Ogólne ramy programowania i wdrażania

1. Pomoc unijna w ramach niniejszego rozporządzenia jest wdrażana zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr .../2014* i poprzez następujące środki:
  - a) dokumenty strategiczne, o których mowa w art. 5, oraz, w stosownych przypadkach, ich zmiany;
  - b) roczne programy działania, środki indywidualne i środki wsparcia w ramach art. 2 i 3 rozporządzenia (UE) nr .../2014*;
  - c) środki specjalne w ramach art. 2 rozporządzenia (UE) nr .../2014*;
2. ***We wszelkim programowaniu lub przeglądach programów przeprowadzanych po opublikowaniu sprawozdania z przeglądu śródkresowego, o którym mowa w art. 17 rozporządzenia (UE) nr .../2014* („sprawozdanie z przeglądu śródkresowego”), uwzględnia się wyniki, ustalenia i wnioski tego sprawozdania.***

---

* Dz.U.: proszę wstawić numer rozporządzenia w PE-CONS 130/13.

Artykuł 5

Dokumenty strategiczne

1. Dokumenty strategiczne określają strategię Unii w zakresie pomocy w ramach niniejszego rozporządzenia na podstawie priorytetów Unii, sytuacji międzynarodowej i działań głównych partnerów. Muszą one być spójne z ogólnym celem, celami szczegółowymi, zakresem i zasadami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.
2. Dokumenty strategiczne określają obszary priorytetowe wybrane do finansowania przez Unię w okresie obowiązywania niniejszego rozporządzenia, cele szczegółowe, oczekiwane wyniki i wskaźniki skuteczności działania. Zawierają również indykatywny przydział środków finansowych, zarówno ogólny, jak i w rozbiciu na obszary priorytetowe; w stosownych przypadkach może on być przedstawiony w formie przedziału.
3. Dokumenty strategiczne są zatwierdzane zgodnie z procedurą sprawdzającą określoną w art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr .../2014*. Jeżeli ze względu na znaczące zmiany okoliczności i polityki okaże się to konieczne, dokumenty strategiczne aktualizuje się zgodnie z tą samą procedurą.

---

* Dz.U.: proszę wstawić numer rozporządzenia w PE-CONS 130/13.

Artykuł 6

Priorytety tematyczne i przekazanie uprawnień

Szczegółowe cele i priorytety, które mają być realizowane poprzez unijną pomoc w ramach niniejszego rozporządzenia zostały wymienione w załączniku.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych w celu zmiany priorytetów tematycznych określonych w załączniku. W szczególności, po opublikowaniu sprawozdania z przeglądu śródkresowego oraz w oparciu o zalecenia zawarte w tym przeglądzie, Komisja przyjmie do 31 marca 2018 r. akt delegowany zmieniający załącznik.

Artykuł 7

Wykonywanie przekazanych uprawnień

- 1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 6, podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.*
- 2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 6, powierza się Komisji na okres obowiązywania niniejszego rozporządzenia.*

3. *Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 6, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.*
4. *Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.*
5. *Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 6 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.*

Artykuł 8

Komitet

Komisję wspomaga Komitet ds. Praw Człowieka i Demokracji. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 9

Dostęp do dokumentów

Aby umożliwić im wykonywanie swoich uprawnień kontrolnych w sposób świadomy, Parlament Europejski i Rada powinny mieć dostęp do wszystkich dokumentów EIDHR mających znaczenie dla wykonywania tych uprawnień, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami.

Artykuł 10

Pula środków finansowych

Pula środków finansowych przeznaczona na wykonanie niniejszego rozporządzenia w latach 2014–2020 wynosi 1 332 752 000 EUR.

Wysokość rocznych środków zostaje zatwierdzona przez Parlament Europejski i Radę w granicach wieloletnich ram finansowych.

Artykuł 11

Europejska Służba Działań Zewnętrznych

Niniejsze rozporządzenie stosuje się zgodnie z decyzją 2010/427/UE.

Artykuł 12
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2014 r. **do dnia 31 grudnia 2020 r.**

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ,

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

Załącznik

Szczegółowe cele i priorytety EIDHR

Strategiczna orientacja Unii, ukierunkowana na osiągnięcie celów EIDHR, opiera się na pięciu celach opisanych w niniejszym załączniku.

1. Cel 1 – Wsparcie w zakresie praw człowieka i dla obrońców tych praw w sytuacjach największego zagrożenia.

Działania służące realizacji tego celu zapewnią skuteczne wsparcie dla obrońców praw człowieka, którzy są najbardziej narażeni, oraz w sytuacjach, gdy najbardziej zagrożone są podstawowe wolności. EIDHR przyczyni się między innymi do zaspokojenia pilnych potrzeb obrońców praw człowieka; będzie również udzielać wsparcia krótko- i długoterminowego, dzięki któremu obrońcy praw człowieka i społeczeństwo obywatelskie będą mogli prowadzić swoją pracę. Działania te będą uwzględniać utrzymującą się niepokojącą tendencję do ograniczania przestrzeni działania społeczeństwa obywatelskiego.

2. *Cel 2 – Wsparcie innych priorytetów Unii w dziedzinie praw człowieka*

Działania służące realizacji tego celu będą się koncentrować na przedsięwzięciach, w których Unia wnosi wartość dodaną lub na konkretnych zobowiązaniach tematycznych (na przykład obecnych i przyszłych wytycznych Unii w dziedzinie praw człowieka przyjmowanych przez Radę lub rezolucjach przyjmowanych przez Parlament Europejski), zgodnie z art. 2. Działania te będą zgodne z priorytetami określonymi w strategicznych ramach i planie działań UE dotyczących praw człowieka i demokracji.

Działania służące realizacji tego celu będą między innymi wspierać inicjatywy na rzecz poszanowania godności ludzkiej (w szczególności działania przeciwko karze śmierci oraz torturom i innemu okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu); praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych; walkę z bezkarnością oraz zwalczanie wszystkich form dyskryminacji; będą również wspierać działania na rzecz zapewnienia praw kobiet i równości płci. Uwaga zostanie również poświęcona nowym kwestiom w dziedzinie praw człowieka.

3. *Cel 3 – Wsparcie dla demokracji*

Działania służące realizacji tego celu będą wspierać prodemokratyczne podmioty prowadzące pokojową działalność w państwach trzecich z myślą o umacnianiu demokracji uczestniczącej i przedstawicielskiej, zwiększaniu przejrzystości i odpowiedzialności. Działania te będą się koncentrować na wzmacnianiu udziału i reprezentacji społeczeństwa w polityce oraz na propagowaniu demokracji.

Uwzględnione zostaną wszystkie aspekty demokratyzacji, w tym praworządność oraz propagowanie i ochrona praw obywatelskich i politycznych, takich jak wolność słowa online i offline, wolność zrzeszania się i zgromadzeń. Obejmuje to również aktywne uczestnictwo w rozwijającej się debacie dotyczącej metod wspierania demokracji.

W stosownych przypadkach działania będą uwzględniać zalecenia EU EOM.

4. *Cel 4 – EU EOM*

Działania służące realizacji tego celu będą się koncentrować na obserwowaniu wyborów, co przyczyni się do zwiększania przejrzystości i wiarygodności procesu wyborczego w ramach szerzej zakrojonego propagowania i wspierania procesów demokratycznych opisanych w celu 3.

EU EOM działające w pełnym zakresie są szeroko uznanymi projektami przewodnimi w ramach działań zewnętrznych Unii i pozostają podstawową formą działania na rzecz realizacji tego celu.

To najlepszy sposób na zapewnienie zarówno przemyślanej oceny procesów wyborczych i zaleceń dotyczących dalszego usprawnienia tych procesów w kontekście współpracy i dialogu Unii z krajami partnerskimi. W szczególności będzie dalej rozwijane podejście obejmujące wszystkie etapy cyklu wyborczego, w tym działania następcze, wraz z działaniami uzupełniającymi pomiędzy programowaniem dwustronnym a projektami EIDHR.

5. *Cel 5 – Wsparcie dla wskazanych kluczowych podmiotów i procesów, w tym międzynarodowych i regionalnych instrumentów i mechanizmów w zakresie praw człowieka.*

Ogólnym celem jest wzmocnienie międzynarodowych i regionalnych ram propagowania i ochrony praw człowieka, sprawiedliwości, praworządności i demokracji, zgodnie z priorytetami politycznymi Unii.

Działania służące realizacji tego celu będą obejmować prace na rzecz wsparcia wkładu społeczeństwa obywatelskiego na poziomie lokalnym w prowadzony przez UE dialog dotyczący praw człowieka (zgodnie ze stosownymi wytycznymi UE) oraz na rzecz opracowywania i wdrażania instrumentów i mechanizmów w zakresie praw człowieka na poziomie międzynarodowym i regionalnym oraz instrumentów i mechanizmów w zakresie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych na poziomie międzynarodowym, w tym Międzynarodowego Trybunału Karnego. Szczególna uwaga zostanie poświęcona propagowaniu i monitorowaniu tych mechanizmów przez społeczeństwo obywatelskie.